

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

KATEDRA HISTORIE

Bitva u Appomattoxu pohledem dvou generálů Unie a dvou generálů

Konfederace

Bakalářská diplomová práce

Autor: Jiří Mihál

Vedoucí práce: Mgr. Lukáš Perutka, Ph.D.

Vajglov 2023

Prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou práci na téma: „Bitva u Appomattoxu pohledem dvou generálů Unie a dvou generálů Konfederace“ vypracoval samostatně pod odborným dohledem vedoucího práce a uvedl jsem všechny použité podklady a literaturu.

Ve Vajglově dne

Podpis:

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval panu Mgr. Lukáši Perutkovi, Ph.D. za vedení této práce, velice cenné rady, a také především za obrovskou trpělivost a obětavost. Děkuji také panu prof. Dougu Biggsovi, Ph.D. za jeho cenné rady při hledání odborné literatury. V neposlední řadě patří můj srdečný dík mé rodině, zejména mamince, za obrovskou trpělivost a ohleduplnost, kterou mi během psaní této práce věnovala.

Obsah

Úvod	5
Americká občanská válka.....	9
Gettysburg	10
Petersburg a Richmond	11
Appomattox.....	12
Generálové	18
Ulysses S. Grant	18
Philip H. Sheridan	19
James Longstreet.....	21
Jubal A. Early.....	23
Appomattox v pamětech.....	25
Rekonstrukce na základě pamětí generálů Unie	25
Rekonstrukce na základě pamětí generálů Konfederace	27
Srovnání	30
Závěr.....	32
Seznam pramenů a literatury	34
Vydané prameny	34
Sekundární literatura.....	34
Internetové zdroje.....	36

Úvod

Tématem mé bakalářské práce je pohled na bitvu u Appomattoxu, která se odehrála 9. dubna 1865, z pohledu vydaných pamětí čtyř generálů. Cílem práce je srovnat pohled na jednu z posledních bitev občanské války očima dvou generálů Unie (Ulyssese S. Granta a Philipa H. Sheridana) a dvou generálů Konfederace (Jubala A. Earlyho a Jamese Longstreeta). V této práci chci docílit poznání toho, jestli a jak se mohl lišit pohled těchto generálů na tuto bitvu, jelikož paměti sice byly využívány jako zdroj informací, ale ještě nebyly konfrontovány proti sobě.

V této práci se bude jednat o mikrohistorii, což je přístup, který lze definovat jako intenzivní historický výzkum vymezeného menšího objektu, nejčastěji jedné události.¹ Druhý prvek její definice je takový, že má cíl, který je mnohem dalekosáhlejší než cíl případové studie: Mikrohistorikové při studiu malých objektů vždy hledají odpovědi na velké historické otázky. A třetím hlavním rysem mikrohistorie je důraz kladený na dějinnost. Pro mikrohistoriky nejsou lidé, kteří žili v minulosti, pouhými loutkami v rukou velkých základních sil dějin, ale jsou považováni za aktivní jedince, vědomé aktéry. Tyto prvky definice jsou vzájemně propojeny.² Práce se také bude částečně zabírat biografií, což je vlastně rekonstrukce života osobnosti, v tomto případě výše zmíněných generálů, která se tvoří na základě jejich pamětí, archivních materiálů. Práce bude okrajově zahrnovat Memory studies, které se věnují využití paměti jako nástroje poznání. Paměť je způsobem našeho vztahu k minulosti. Je to komplex postupů a prostředků, jimiž minulost investuje do přítomnosti, paměť je přítomná minulost.³ Vnímání paměti jako nebezpečí se v kultuře probudilo právě v okamžiku, kdy se hluboce měnil charakter paměti samotné. Tento zakořeněný pocit obsahu vzpomínek jako hrozby je kritickým čtením mnohotvárné přítomnosti minulosti v moderní zkušenosti.⁴

Po prostudování těchto teoretických rámců a jejich pochopení jsem se rozhodl vytyčit si následující výzkumné otázky: *Jak se lišil pohled těchto generálů na Appomattox? Měli generálové z jedné strany totožný pohled?* Touto prací bych chtěl dosáhnout poznání toho, jestli po konfrontaci pramenů bude zjištěno, že se vzpomínky na události lišily, či ne.

¹ MAGNÚSSON, Sigurður Gylfi a István M. SZIJÁRTÓ: *What is Microhistory? Theory and practice*. London: Routledge, 2013, s. 15.

² Tamtéž, s. 16.

³ TERDIMAN, Richard: *Present past: modernity and the memory crisis*. Ithaca: Cornell University Press, 1993, s. 7–8.

⁴ Tamtéž, s. 48.

Hypotéza je taková, že se určitě pohled lišil, jelikož Grant nebyl přímo u bitvy a jižané na to mohli mít zcela odlišný pohled. Také mohlo být v pamětech něco vynecháno. Není jasné, jak se lišil u generálů, kteří bojovali za jednu stranu.

Jako prameny mi poslouží vydané paměti generála a pozdějšího 18. prezidenta USA Ulyssese S. Granta, generála Philipa H. Sheridana, kteří bojovali za Unii. Za generály Konfederace to budou paměti generála Jubala A. Earlyho a generála Jamese Longstreeta. Paměti generála Granta, nazvané *Personal Memoirs of U. S. Grant*,⁵ byly vydány ve dvou dílech. Generál Grant je sepisoval v době své těžké nemoci a vydány byly krátce po jeho smrti v roce 1885. V prvním díle Grant popisuje svůj život od narození až do října 1863. Druhý díl začíná v polovině října roku 1863. Grant v něm popisuje nejen operační věci typu, kdy a kam se přesunul, ale i to, jak na tom byl zdravotně apod. V kapitole 66 vykresluje například počínající korespondenci mezi ním a gen. Leem, ve které Grant žádá kapitulaci Jihu. Zároveň je zde popsáno, jak Sheridan našel a napadl konfедераční jednotky právě u Appomattoxu. Na tyto paměti je potřeba nahlížet kriticky, protože Grant je sepisoval na konci svého života, několik let po válce a mohl něco zatajit nebo zapomenout. Také mu s jejich sepisováním, editováním a vydáním pomáhal spisovatel Mark Twain, který je po smrti generála vydal. Je potřeba si uvědomit, že Twain mohl některé pasáže lehce poupravit, aby na jeho již zemřelého přítele nemohlo být nahlíženo negativně. Tento pramen má pro mě veliký přínos, jelikož generál Lee skládal kapitulaci do rukou právě generála Granta, navíc Grant byl vrchním velitelem vojsk Unie.

Generál Sheridan vydal své paměti *Personal Memoirs of P. H. Sheridan*⁶ v roce 1888, pár dní před svou smrtí. Také je strukturoval do dvou vydání. Paměti byly vydány rovněž ve vydavatelství u Marka Twaina, takže je opět potřeba na to pamatovat. Přínos těchto pamětí je pozoruhodný, jelikož generál Sheridan byl přímým aktérem bitvy.

Paměti generála Earlyho nazvané *A memoir of the last year of the War of Independence, in the Confederate States of America*,⁷ jsou velice cenným a pozoruhodným zdrojem, byly vydány v Torontu, a to již v roce 1866. Tyto paměti se zaměřují výhradně na poslední rok občanské války. Jelikož vznikly již rok po ukončení války, tak jsou velice brzkým, časem nepozměněným zdrojem. Je potřeba nahlížet na ně kriticky právě proto, že jsou psány tak brzy, můžou tam být

⁵ GRANT, Ulysses S.: *Personal Memoirs of U. S. Grant*. New York: Charles L. Webster & Company, 1885.

⁶ SHERIDAN, Philip Henry: *Personal Memoirs of P. H. Sheridan, General, United States Army*. New York: Charles L. Webster & Co, 1888.

⁷ EARLY, Jubal A.: *A memoir of the last year of the War of Independence, in the Confederate States of America*. Toronto: Lovell & Gibson, 1866.

ještě zahrnutý silné emoce, které z války generál mohl mít, hlavně chvíli po porážce a kapitulaci.

Posledním pramenem jsou paměti generála Longstreeta, nazvané *From Manassas to Appomattox: memoirs of the Civil War in America*,⁸ byly vydány nejpozději, a to až v roce 1896 ve Filadelfii. Generál Longstreet v nich popisuje pouze období občanské války. Jsou velice zajímavé, jelikož je známo, že po válce byl na Longstreeta sveden neúspěch Konfederace u Gettysburgu a stal se tak „obětním beránkem“ a „černou ovčí“ Konfederace. Zároveň se generál otočil zády ke svým tehdejším spolubojovníkům a stal se spolupracovníkem vlády Spojených států a členem Republikánské strany. Přínosem tohoto pramene je právě jeho jedinečnost v tom, že Longstreet byl v době, kdy psal paměti, izolován od ostatních bývalých příslušníků konfедераční armády. To je ale také nutné brát v potaz při studiu tohoto pramene, protože může být kvůli tomu negativně zabarvený. A také byl napsán a vydán až třicet let po ukončení války.

Sekundární literaturu, kterou ve své práci využiji, budou z velké části tvořit monografie od dvou amerických historiků. Od Garryho W. Gallaghera a Jamese M. McPhersona. Zároveň v práci využiji monografii od Jiřího Hutečky a Chrise Calkinse.

Garry W. Gallagher, významný americký historik a odborník na americkou občanskou válku, napsal knihu *The American Civil War, 1861–1863*.⁹ Autor v ní stručně a výstižně píše o počátečních fázích války. Je přehledně rozdělena na dva celky, v nichž je zvlášť popsána válka na východě a zvlášť válka na západě. Tato kniha se nicméně zabývá děním jen do roku 1863, takže mi posloužila jen k objasnění obecného kontextu války.

James M. McPherson, který je také velice významným historikem zabývajícím se Občanskou válkou v USA, napsal knihu *Battle cry of freedom: the Civil War era*.¹⁰ Popisuje, že obě strany bojovaly za svobodu, každá za tu svoji. Tato práce je velice komplexní. Také je zde ukázána vojenská síla obou stran. Zároveň v ní autor líčí dění před osudnou bitvou u Appomattoxu – kdo a kolik měl jednotek, kde tábořily a jaká byla nálada. Kniha je v mnoha místech nepřehledná, jelikož autor nepostupuje chronologicky a často v práci přeskakuje. Od tohoto autora využiji ještě další práci *Fields of fury: the American Civil War*.¹¹ Tato práce je

⁸ LONGSTREET, James: *From Manassas to Appomattox: memoirs of the Civil War in America*. Philadelphia: J. B. Lippincott and Co., 1896.

⁹ GALLAGHER, Gary W.: *The American Civil War, 1861–1863*. Minnetonka, MN: History Channel Club: Osprey, 2006.

¹⁰ MCPHERSON, James M.: *Battle cry of freedom: the Civil War era*. New York: Ballantine Books, 1989.

¹¹ MCPHERSON, James M.: *Fields of fury: the American Civil War*. New York: Scholastic, 2007.

stručná a tematická, zaměřuje se na nejdůležitější momenty občanské války a v závěru i na rekonstrukci. Její stručnost je místy nicméně na škodu, protože spousta informací je vynechána.

Jiří Hutečka napsal monografii věnující se americké občanské válce s názvem *Země krví zbrocená: americká občanská válka, 1861-1865*.¹² Práce je velice dobrá a komplexní o americké občanské válce. Je to ucelená, česká práce, ve které Hutečka velice zajímavě a srozumitelně vysvětluje okolnosti a průběh války. Také zahrnuje přehlednou obrazovou přílohu, kterou tvoří mapy vojenských akcí. Zároveň v této práci popisuje, proč se Jih rozhodl oddělit od Severu.

Chris Calkins napsal práci *The Appomattox campaign: March 29 – April 9, 1865*,¹³ která se zaměřuje na kampaň, která vedla od pádu Petersburgu až ke konečné kapitulaci Konfederace. Práce je čtivá a ucelená, nicméně je plná operačních informací, ve kterých je možné se ztratit.

V práci budu používat zejména kritickou analýzu obsahu pramenů, což je metoda, se kterou budu popisovat obsah pamětí¹⁴ a s jejíž pomocí budu rekonstruovat a analyzovat tuto bitvu na základě vydaných pamětí. Výsledky budu pomocí komparativní analýzy vzájemně porovnávat, abych mohl dosáhnout cíle práce – zjistit, jak na bitvu bylo nahlíženo očima čtyř generálů.¹⁵

¹² HUTEČKA, Jiří: *Země krví zbrocená: americká občanská válka, 1861–1865*. Praha, 2008.

¹³ CALKINS, Chris: *The Appomattox campaign: March 29 – April 9, 1865*. Combined Books, 1997.

¹⁴ DVOŘÁKOVÁ, Ilona: *Obsahová analýza / formální obsahová analýza / kvantitativní obsahová analýza*. AntropoWebzin, Katedra antropologických a historických věd. 2010, č. 2, s. 98–99.

¹⁵ SCHOLZ, Milan: *Komparativní přístup v historiografii a transnacionální historická problematika*. Sociální studia. 2009, roč. 6, č. 1, s. 71–72.

Americká občanská válka

Dříve, než začneme rozebírat paměti generálů, musíme si říct, z jakých příčin válka vznikla a jaké byly nejvýznamnější bitvy, kterými také čtyři generálové prošli. Občanská válka byla ozbrojený konflikt ve Spojených státech amerických, který se odehrával mezi lety 1861–1865.¹⁶ Tomuto střetu předcházela dlouhá série problémů, které Spojené státy sužovaly. V první řadě to byl spor o otroctví, jelikož jih jej stále provozoval, ale sever byl již svobodný.¹⁷ Tento spor také rozdmýčovala otázka, zda nová teritoria a později z nich vytvořené státy budou otrocké anebo svobodné.¹⁸ Další příčinou bylo zvolení Abrahama Lincolna prezidentem USA, jelikož podporoval zákaz otroctví v teritoriích, neměl však problém s tím, aby bylo zachováno ve státech, kde již fungovalo.¹⁹ Lincoln byl zvolen prezidentem USA 6. listopadu 1860.²⁰

Odezva jižních států na sebe nenechala dlouho čekat, 20. prosince se Jižní Karolína rozhodla vystoupit z Unie. K této secesi se počátkem roku 1861 začaly přidávat další státy, Mississippi (9. ledna), Florida (10. ledna), Alabama (11. ledna), Georgia (19. ledna), Louisiana (26. ledna) a Texas (1. února).²¹ Těchto sedm států na shromáždění v Montgomery (Alabama) vytvořilo Konfederované státy americké a 9. února přijalo ústavu této Konfederace. Prezidentem byl zvolen Jefferson Davis.²² V období mezi dubnem a červnem, již po vypuknutí války, Unii opustily Virginie (17. dubna), Arkansas (6. května), Severní Karolína (20. května), Tennessee (8. června) a přidaly se ke Konfederaci.²³ Samotná válka vypukla 12. dubna 1861, kdy dělostřelecké baterie konfедераční armády začaly odstřelovat Fort Sumter, který byl stále v držení Unie.²⁴ Následujícího dne prezident Lincoln povolal 75 000 příslušníků milic ze severních států.²⁵ Lincoln pak 19. dubna vyhlásil blokádu jižních přístavů, čím potvrdil platnost válečného stavu.²⁶

V následujících kapitolách jsem vybral zlomové a zásadní bitvy občanské války. Bitva u Gettysburgu byla největší a zároveň přelomová bitva. Obléhání a prolomení

¹⁶ GALLAGHER, Gary W.: *The American Civil War, 1861–1863*, s. 4-5.

¹⁷ Tamtéž, s. 11.

¹⁸ OPATRŇ, Josef: *Válka Severu proti Jihu*. Praha, 1998, s. 14–16.

¹⁹ GALLAGHER, Gary W.: *The American Civil War, 1861–1863*, s. 15.

²⁰ OPATRŇ, Josef: *Válka Severu proti Jihu*, s. 77.

²¹ MCPHERSON, James M.: *Battle cry of freedom: the Civil War era*, s. 235.

²² HUTEČKA, Jiří: *Země krví zbrocená: americká občanská válka, 1861–1865*, s. 18.

²³ GALLAGHER, Gary W.: *The American Civil War, 1861–1863*, s. 19.

²⁴ HUTEČKA, Jiří: *Země krví zbrocená: americká občanská válka, 1861–1865*, s. 14–18.

²⁵ GALLAGHER, Gary W.: *The American Civil War, 1861–1863*, s. 19.

²⁶ TINDALL, George B. a David E.: SHI. *Dějiny Spojených států amerických*. Praha: Lidové noviny, 2000., s. 318.

Petersburgu spolu s pádem Richmondu bylo velice důležité, jelikož těsně předcházelo bitvě a kapitulaci u Appomattoxu.

Gettysburg

Bitva u Gettysburgu byla největší bitvou občanské války, střetlo se v ní 90 000 federálních vojáků a 75 000 konfедераčních.²⁷ Bitva probíhala ve dnech 1.–3. července 1863.²⁸ První den se Leeově²⁹ armádě povedlo dobýt Seminary Ridge, jeden z kopců.³⁰ Lee byl z tohoto úspěchu tak povzbuzen, že se nestáhl do defenzívy, což by bylo podle jeho podřízených nejlepší, protože čelili značené přesile. Naopak se rozhodl zaútočit.³¹ Druhý den při rozednění se zdálo, že by mohly mít konfедераční síly ohromnou příležitost zaútočit. Ale tuto příležitost ztratily, jelikož jim trvalo dlouho dostat své muže, zejména sbor gen. Longstreeta, na pozice. Teprve odpoledne mohl Lee zaútočit. Generál Meade³² měl čas, který potřeboval, aby dostal posily na místo. Na konci dne, po útoku Konfederace, zůstaly výšiny Big Round Top, Little Round Top a Cemetery Ridge v rukou Unie.³³ Třetí den se Lee rozhodl zaútočit na střed Meadových pozic (Cemetery Ridge). Zároveň poslal divizi gen. Picketta³⁴, aby se pokusila zaútočit na Cemetery Ridge z boku.

²⁷ HUTEČKA, Jiří: *Země krví zbrocená: americká občanská válka, 1861–1865*, s. 343.

²⁸ Tamtéž, s. 528.

²⁹ Robert Edward Lee (19. 1. 1807 – 12. 10. 1870) se narodil ve Virginii, otec byl generál z války o nezávislost. Byl absolventem Vojenské akademie Spojených států ve West Pointu (1829). Po secesi Virginie vstoupil do konfедераční armády a byl ustanoven jako vrchní velitel. Velel v bitvě u Gettysburgu, obraně obléhaného Petersburgu. 9. dubna 1865 kapituloval v McLeanově domě v Appomattox Court House do rukou Ulyssese S. Granta. Lee se okamžitě stáhl z veřejných záležitostí a věnoval se práci prostého občana, upřímně přijal výsledek války a využil svého velkého vlivu k obnovení přátelských vztahů mezi nedávno válčícími částmi, k rychlému návratu svých vojáků k mírovým činnostem a k tomu, aby se jejich oddanost jižanské věci změnila ve vlasteneckou hrdost amerického občana. Stal se prezidentem Washington College v Lexingtonu ve Virginii (nyní Washington and Lee University) a po zbytek života se věnoval vážné výchovné práci s mládeží. Zemřel 12. října 1870 v Lexingtonu, Virginie. Viz. WARNER, Ezra J. *Generals in Gray: Lives of the Confederate Commanders*. Baton Rouge: Louisiana State University Press, 1959, s. 179–183.

³⁰ HUTEČKA, Jiří: *Země krví zbrocená: americká občanská válka, 1861–1865*, s. 339.

³¹ Táž.

³² George Gordon Meade (31. 12. 1815 – 6. 11. 1872) se narodil v Cádiz ve Španělsku. Vystudoval Vojenskou akademii Spojených států ve West Pointu (1835). Po vypuknutí občanské války velel 2. brigádě záloh. Od r. 1863 velel Potomacké armádě. Velel v bitvě u Gettysburgu. Potomacké armádě velel i poté, co U. S. Grant byl jmenován velitelem všech armád Unie. Od srpna 1866 do ledna 1868 velel Východnímu departementu, poté do srpna 1868 vojenskému okrsku zahrnujícímu Georgii a Alabamu, dále Jižnímu departementu, zahrnujícímu tytéž státy s Jižní Karolínou a Floridou, a od března 1869 až do své smrti stál opět v čele Vojenské divize Atlantiku. Získal titul LL. D. na Harvardu v roce 1865, byl členem Americké filozofické společnosti, Pensylvánské historické společnosti a Filadelfské akademie přírodních věd a jedním z komisařů Fairmountského parku. Zemřel na zápal plic 6. listopadu 1872 ve Filadelfii, Pensylvánie. Viz. WARNER, Ezra J.: *Generals in Blue: Lives of the Union Commanders*. Baton Rouge: Louisiana State University Press, 1964, s. 315–317.

³³ MCPHERSON, James M.: *Fields of fury: the American Civil War*, s. 54–55.

³⁴ George Edward Pickett (16. 1. 1825 – 30. 6. 1875) byl velitelem „Pickettovy divize“ během bitvy u Gettysburgu. Narodil se v Richmondu, Virginie. Absolvoval Vojenskou akademii Spojených států (1846). Po vypuknutí války vstoupil do konfедераční armády, kde byl v roce 1862 povýšen na brigádního generála a

Když se přiblížili Leeovi muži na šest set metrů, Unionisté na ně začali pálit z děl a mušket. Tento útok dopadl pro Konfederaci fatálně.³⁵ Vítězství Unie u Gettysburgu bylo vykoupeno za vysokou cenu, Unie ztratila 23 000 mužů. Ztráty Konfederace byly vyšší, 28 000 mužů bylo zabito, zraněno nebo pohřešováno, více než třetina Leeovy armády. Když 4. července v noci zahájili přeživší svůj smutný ústup do Virginie v dešti, tisíce zraněných mužů podstoupilo mučení, když sanitky a zabavené farmářské vozy poskakovaly po rozbitých cestách.³⁶ Tato bitva byla zlomová, Konfederace byla rozdělena vedví a bylo jasné, že válku nemůže vyhrát.³⁷

Petersburg a Richmond

Poslední velké tažení bylo na Petersburg a začalo 15. června 1864. Unie měla se svými 16 000 muži převahu nad Leem, který měl ve městě pouze 3 000 mužů. Vojáci generála Smitha³⁸ byli velice unaveni, než zaútočili, a tak se Leemu, za pomoci posil, které dorazily, podařilo je odrazit. Unie přešla do defenzívy, z rychlého tažení se stalo desetiměsíční obléhání.³⁹ V bitvě u Five Forks se rozhodlo o osudu obléhaného Petersburgu a zároveň i o Richmondu.⁴⁰ Odehrála se 1. dubna 1865.⁴¹ Proti konfедераčním vojákům, kterých bylo na 10 000, stály dvě jednotky pěchoty a přes 12 000 kavaleristů Unie. Konfederace v této bitvě přišla o polovinu svých mužů a Unie jen o 1 000.⁴² Jižané byli v naprostém zmatku a rozkladu, byli prakticky rozprášeni. Seveřané využili volné cesty do týla armády severní Virginie a přerušili železniční trať do Burkeville.⁴³ Druhý den za úsvitu nařídil Grant zaútočit podél celé linie obrany Petersburgu, na několika místech se jim podařilo obranu prorazit.⁴⁴ Lee ihned odeslal telegram Jeffersonu Davisovi s informací, že přes noc obranu neudrží a navrhl, aby

převelen do divize J. Longstreeta. Bojoval u Gettysburgu i Petersburgu. U Five Forks dostala jeho divize hlavní nápor národního útoku a byla zcela dezorganizovaná. Po válce se generál Pickett vrátil do Richmondu, kde strávil zbytek života podnikáním v oblasti životního pojištění. Zemřel 30. července 1875 v Norfolku, Virginie. Viz. WARNER, Ezra J.: *Generals in Gray: Lives of the Confederate Commanders*, s. 239-240.

³⁵ TINDALL, George B. a David E.: SHI. *Dějiny Spojených států amerických*, s. 340.

³⁶ MCPHERSON, James M.: *Battle cry of freedom: the Civil War era*, s. 664–665.

³⁷ TINDALL, George B. a David E.: SHI. *Dějiny Spojených států amerických*, s. 340–341.

³⁸ William Farrar Smith (17. 2. 1824 - 28. února 1903) se narodil v St. Albans, Vermont. Byl absolventem Vojenské akademie Spojených států ve West Pointu (1845). Po vypuknutí války prošel několika dobrovolnickými sbory v hodnosti brigádního generála a později generálmajora. Velel 18. dobrovolnickému sboru při obléhání Petersburgu. V roce 1865 se vzdal svého dobrovolnického mandátu a v roce 1867 mandátu v americké armádě. V roce 1865 se stal prezidentem Mezinárodní telegrafní společnosti, v roce 1875 policejním komisařem města New York a následně prezidentem správní rady. V letech 1881 až 1901 jako civilní inženýr ve vládním zaměstnání na různých úpravách řek a přístavů. Zemřel 28. února 1903 ve Filadelfii, Pensylvánie. Viz. WARNER, Ezra J.: *Generals in Blue: Lives of the Union Commanders*, s. 462-464.

³⁹ MCPHERSON, James M.: *Fields of fury: the American Civil War*, s. 80.

⁴⁰ HUTEČKA, Jiří: *Země krví zbrocená: americká občanská válka, 1861-1865*, s. 446–447.

⁴¹ OPATRŇÝ, Josef: *Válka Severu proti Jihu*, s. 282.

⁴² MCPHERSON, James M.: *Ordeal by fire: the Civil War and Reconstruction*. Boston: McGraw-Hill Higher Education, 2010, s. 517.

⁴³ HUTEČKA, Jiří: *Země krví zbrocená: americká občanská válka, 1861-1865*, s. 447.

⁴⁴ MCPHERSON, James M.: *The Atlas of the American Civil War*, s. 210.

vláda opustila hlavní město. Ještě ten večer prezident Konfederace opustil Richmond a zanechal rozkazy pro zvláštní jednotky, aby nic nepadlo do rukou Unionistů.⁴⁵ Díky tomu, že Lee obětoval několik oddílů vojáků v týlu, mohl se svými vojáky opustit obě města.⁴⁶ Ráno 3. dubna do Richmondu vstoupily první oddíly Unie. Na druhý den do bývalého hlavního města Konfederace přijel prezident Abraham Lincoln.⁴⁷

Appomattox

První boje začaly už odpoledne 8. dubna, kdy narazily konfедераční oddíly generála Gordona⁴⁸ na Sheridanovu kavalerii, která blokovala jedinou ústupovou cestu. Gordon se rozhodl na ni zaútočit, útok se podařil a unionisté byli vytlačeni. Po výstupu na vrchol terénního zvlnění spatřil Gordon pod sebou v údolí přes 20 000 mužů z V. a XXIV. sboru Potomacké armády. Armáda severní Virginie byla obklíčena.⁴⁹ Generál Sheridan byl informován o tom, že na železniční stanici Appomattox Station bylo spatrěno osm vlaků se zásobami pro Leeovy jednotky, Sheridan, spolu s Custerem⁵⁰ ke stanici vyrazili, aby tyto vlaky získali. Podařilo se jim získat čtyři vlaky i s lokomotivami, jelikož se ukázalo, že informace o osmi vlcích byla mylná.⁵¹ Před Leeovou armádou se nacházelo Walkerovo⁵² dělostřelectvo a kolona vozů. Dopoledne dorazili tito vojáci do Appomattox Court House. Pokračovali ještě dvě míle směrem k Appomattox Station a odpoledne se vydali do depa, kde měli zaparkované nemocniční vozy. Dělostřelci si neuvědomili, že by se v oblasti mohli nacházet unionisté. Jedinou podporou,

⁴⁵ OPATRŇY, Josef: *Válka Severu proti Jihu*, s. 282–284.

⁴⁶ MCPHERSON, James M.: *The Atlas of the American Civil War*, s. 210.

⁴⁷ MCPHERSON, James M.: *Ordeal by fire: the Civil War and Reconstruction*, s. 517.

⁴⁸ John Brown Gordon (6. února 1832–9. ledna 1904) se narodil v Upson County, Georgia. Před občanskou válkou neměl žádné vojenské zkušenosti. Bojoval téměř všude, kde byla Armáda Severní Virginie. V roce 1862 byl povýšen do hodnosti brigádního generála. V roce 1864 získal hodnost generálmajora. Při obléhání Petersburgu velel téměř polovině konfедераční pěchoty. Po skončení války se vrátil do Georgie, třikrát byl zvolen do Senátu USA (1873–80 & 1891–97). Mezi lety 1886–90 byl guvernérem Georgie. Byl jedním z hlavních hybatelů organizace Veteránů Spojené Konfederace. Zemřel 9. ledna 1904 v Miami, Florida. Viz. WARNER, Ezra J. *Generals in Gray: Lives of the Confederate Commanders*, s. 111.

⁴⁹ HUTEČKA, Jiří: *Země krví zbrocená: americká občanská válka, 1861–1865*, s. 449–450.

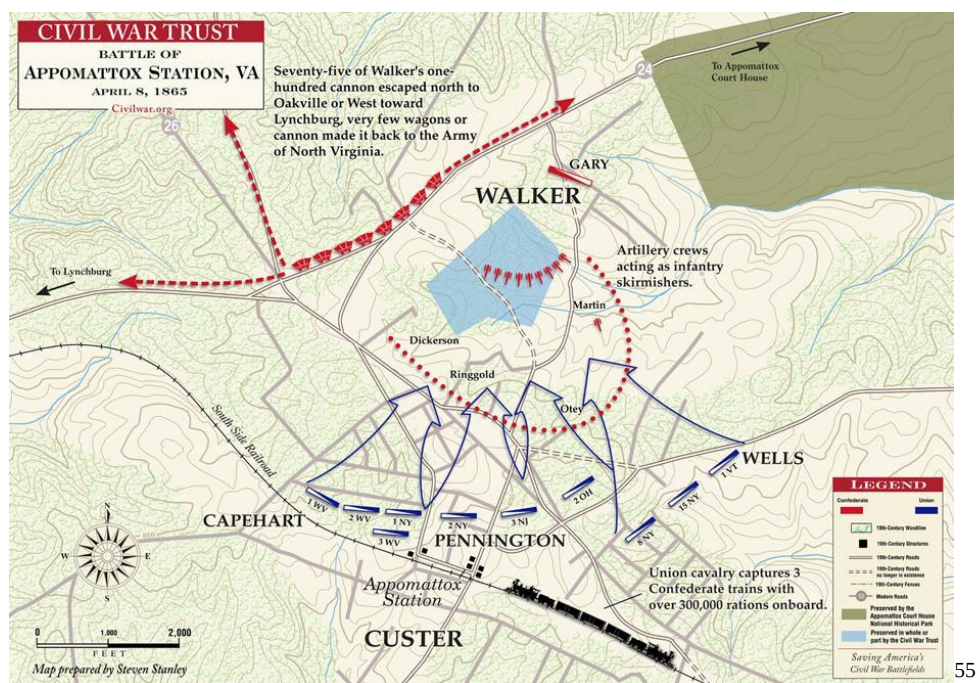
⁵⁰ George Armstrong Custer (5. prosince 1839–25. června 1876) se narodil v Ohio. Absolvent Vojenské akademie Spojených států ve West Pointu (1861). Ihned byl odvelen k Potomacké armádě a účastnil se první bitvy u Bull Runu (Manassas). V roce 1863 byl povýšen do hodnosti brigádního generála dobrovolníků a byl ustanoven velitelem brigády. Bojoval u Gettysburgu. Později se účastnil téměř každé bitvy, kde figurovala kavalerie Potomacké armády. Týden po Leeově kapitulaci byl povýšen do hodnosti generálmajora dobrovolníků i stálé armády. V roce 1866 byl povýšen na generálporučíka a ustanoven velitelem 7. pluku kavalerie. Zemřel 25. června 1876 v bitvě s indiány u Little Big Hornu. Viz. WARNER, Ezra J.: *Generals in Blue: Lives of the Union Commanders*, s. 108–109.

⁵¹ CALKINS, Chris: *The Appomattox campaign: March 29 – April 9, 1865*, s. 147–153.

⁵² Reuben Lindsay Walker (29. května 1827–7. června 1890) se narodil v Loganu, Virginie. Absolvoval Virginský vojenský institut (1845). Bojoval v prvním bitvě u Bull Runu (Manassas). V roce 1862 byl povýšen na majora, později na podplukovníka a plukovníka. Velel 3. dělostřelecké jednotce. V únoru 1865 byl povýšen do hodnosti brigádního generála dělostřelectva. Po válce se vrátil k farmaření. V roce 1872 se přesunul do Alabamy, kde pracoval jako inspektor železnic. Zemřel 7. června 1890 ve Virginii. Viz. WARNER, Ezra J. *Generals in Gray: Lives of the Confederate Commanders*, s. 322–323.

kteřou měli s sebou, byla jezdecká brigáda o síle 500 mužů. Za nimi v pochodové linii byl Gordonův sbor. Ten začal zastavovat své muže ve tři hodiny odpoledne asi míli od Appomattox Court House. Zbytek armády pokračoval vzhůru a rozložil se na severovýchodě podél Stage Road v délce deseti mil. Protože se zdálo, že nepřítel není v blízkosti, byly mužstvu vydány rozkazy k přípravě přidělů. Ve Walkerově táboře byl vyvolán poplach s tím, že se blíží Sheridan a kavalerie. Byly vydávány rozkazy. Když se muži připravovali na blížící se útok, Walker rozmístil jízdní jednotky a zároveň rozmístil děla podél mírného hřebene v prohloubeném kruhu směrem ke stanici. Mnoho jeho dělostřelců bylo vyzbrojeno mušketami a působilo jako obránci spolu s přibližně stovkou děl, která měl k dispozici. Pole očekávané bitvy bylo hustě zarostlé dřevem a křovím a protkané malými polními vozovými cestami, nevhodnými ani pro dělostřelecký, ani pro jezdecký boj.⁵³

Když Custerova první brigáda dorazila na bojiště, podnikala nekoordinované a chaotické útoky proti konfedačnímu dělostřelectvu. Dělostřelectvo pálilo z kanónů na krátkou vzdálenost a jižané tyto sondy rychle odráželi. Následovala třetí brigáda, která byla proti Walkerovým dělostřelcům rovněž neúčinná. Nakonec kolem osmé hodiny večer Custer zavelel všem svým mužům k závěrečnému útoku. Pohybující se v palbě z děl, vedl Custer své muže vpřed zalesněnou krajinou, dokud nedosáhli dělostřeleckého tábora. Tentokrát rozprášili a zajali všechny, kteří se ještě nestáhli.⁵⁴

⁵³ CALKINS, Chris: *The Appomattox campaign: March 29 – April 9, 1865*, s. 154.

⁵⁴ Tamtéž s. 155.

⁵⁵ Mapa bitvy u Appomattox Station In: American Battlefield Trust's map of the Battle of Appomattox Station [online], [cit. 20. 04. 2023]. Dostupné z: <https://www.battlefields.org/learn/maps/appomattox-station-apr-8-1865>

Za úsvitu 9. dubna zaútočila Leeova armáda proti Sheridanovým vojákům, kteří blokovali silnici u Appomattox Court House. Naposledy rozčísil ticho Květné neděle povstalecký křik, když šediví strašáci⁵⁶ zahnali zpět jezdce Unie, jen aby odhalili sbory Yankeeů, které se za nimi seřadily.⁵⁷ Objevili XXIV. sbor Potomacké armády pod generálem Ordem⁵⁸. Jižně od této akce se na bojiště dostávali Custer a Devin⁵⁹. Jedna brigáda se přesunula na pravou stranu Smithovy ustupující linie. Brzy byla zatlačena zpět postupující konfederační linií. Devin měl nejen zajistit odklon Crookových⁶⁰ mužů bojujících podél Stage Road, ale také udržet tento hřeben. Za nimi byl svah kopce pokrytý pěchotou Unie. Devinovi vojáci se pak stáhli a jeli po LeGrand Road za Custerem, který už jel za jeho zády. Zatímco se Fitzhughovi muži postarali o Crookovu kavalerii na západní frontě, linie konfederační pěchoty se stočila do oblouku, nakonec se obrátila na jih a kryla Stage Road.

Generál Lee dostal zprávu, že úniková cesta byla úspěšně otevřena a federální kavalerie byla odražena zpět. Gordon si tím byl tak jistý, že většině svých vojáků nařídil, aby si lehli a odpočívali a měli po ruce zbraně. Ve skutečnosti pouze jedna brigáda střežila jeho pravé křídlo a směřovala na západ podél hřebene, který Smith původně držel. Jako jediná se dívala směrem, odkud měli přijít Ordovi muži.⁶¹ Mezitím se zbytek Gordonovy bojové linie začal střetávat s

⁵⁶ Leeovy jednotky byly značně unavené po obraně Petersburgu a následnému ústupu. Tenčily se jim také zásoby potravin. Proto tito vojáci na první pohled připomínali strašáky.

⁵⁷ MCPHERSON, James M.: *Battle cry of freedom: the Civil War era*, 1989, s. 848

⁵⁸ Edward Otho Cresap Ord (18. října 1818–22. července 1883) se narodil v Cumberlandu, Maryland. Absolvoval Vojenskou akademii Spojených států ve West Pointu (1839). V době vypuknutí občanské války byl v Kalifornii. V září 1861 byl povýšen na brigádního generála dobrovolníků a převelen na východ. V roce 1862 byl povýšen na generálmajora. Velel XVIII. sboru, se kterým útočil na Fort Harrison, kde byl vážně zraněn. Do služby se vrátil až v lednu 1865 jako velitel Army of James. U Appomattoxu vedl XXIV. sbor Potomacké armády. Byl přítomen v McLeanově domě během kapitulace konfederační armády. Po válce velel několika vojenským okrskům, až nakonec šel v roce 1881 do penze v hodnosti generálmajora stálé armády. Zemřel v Havaně na žlutou zimnici 22. července 1883. Viz. WARNER, Ezra J.: *Generals in Blue: Lives of the Union Commanders*, s. 349-350.

⁵⁹ Thomas Casimer Devin (10. prosince 1822–4. dubna 1878) se narodil v New Yorku. Měl nízké vzdělání a před válkou byl natěrač. Vstoupil do milice státu New York. Po vypuknutí války byl přeznačen do federální armády jako kapitán 1. newyorské kavalerie. Dva dny před prvním Bull Runem (Manassas) byl povýšen na plukovníka a převelen k 6. newyorské kavalerii. Bojoval u Gettysburgu. V roce 1864 byl s brigádou u Richmondu a od září téhož roku sloužil pod Sheridanem. V roce 1865 byl povýšen do hodnosti brigádního generála. V bitvě u Appomattoxu velel 1. divizi jednotek kavalerie. Na konci války byl povýšen do hodnosti generálmajora. Zemřel 4. dubna 1878. Viz. WARNER, Ezra J.: *Generals in Blue: Lives of the Union Commanders*, s. 123-124.

⁶⁰ George Crook (8. září 1828–21. března 1890) se narodil v Daytonu, Ohio. Absolvoval Vojenskou akademii Spojených států ve West Pointu (1852). Před válkou byl v Kalifornii. V září 1861 byl povýšen do hodnosti plukovníka a povolán na západ Virginie. V roce 1862 byl povýšen do hodnosti brigádního generála. Od roku 1863 velel jedné divizi kavalerie. V roce 1864 byl povýšen do hodnosti generálmajora dobrovolníků. Účastnil se prolomení Petersburgu a bojoval u Appomattoxu. Od roku 1888 měl velitelství v Chicagu, odkud velel divizi Missouri. Zemřel 21. března 1890. Viz. WARNER, Ezra J.: *Generals in Blue: Lives of the Union Commanders*, 102-104.

⁶¹ CALKINS, Chris: *The Appomattox campaign: March 29 – April 9, 1865*, s. 162–163.

pěchotou Unie. Seveřanský V. sbor, který následoval Orda, se přesouval na hřeben LeGrand Road jižně od vesnice a tlačil na jižany z této fronty. Protože si Gordon uvědomil, že armáda Unie nyní blokuje cestu do Campbell Court House, začal stahovat své jednotky. Sheridan vyslal Custerovy a Devinovy divize napravo, aby pomohly v tomto sektoru bojiště. Elderovy třípalcové pušky byly odjištěny podél silnice a vypálily pravděpodobně poslední výstřel vyslaný na jižany z této oblasti bojiště.

Lee měl potíže nejen na frontě, ale i v týlu. Do časného rána se Longstreetův zakopaný zadní voj rozmístil poblíž čtyři míle vzdáleného kostela New Hope. Lee při zkoumání své situace pozoroval ve své frontě a na západě Ordonův sbor, na svém jihovýchodním křídle V. sbor a Sheridanovu kavalerii, zatímco v týlu na severovýchodě II. a VI. sbor. Jediná úniková cesta vedla na severozápad, do oblasti bez hlavních silnic a opačným směrem, než kam chtěl jít.⁶² Téměř obklíčen, proti přesile pěti nebo šesti mužů ku jednomu, Lee čelil nevyhnutelnému.⁶³ Nutnost kapitulace si Lee nejvíce uvědomil, když k němu přišlo hlášení od Gordona. Měl říct: „*Pak mi již nezbývá než jít a setkat se s generálem Grantem. Raději bych tisíckrát zemřel.*“⁶⁴

Na různá místa podél linie byli vysláni konfederační kurýři vybavení bílými vlajkami příměří, aby zastavili boje. Mezi desátou a jedenáctou hodinou dopoledne začalo příměří, ale ne dříve, než došlo k dalším ztrátám.⁶⁵ Když linie střetnutí V. sboru postupovala k vesnici, osmnáctiletý voják William Montgomery ze 155. pensylvánské byl smrtelně zraněn vybuchujícím dělostřeleckým nábojem. Když 28. dubna zemřel v nemocnici ve Farmville, byl považován za pravděpodobně posledního poddůstojníka Unie, který v této závěrečné bitvě ve Virginii zemřel. Konfederační dělostřelectvo poblíž vesnice vypálilo na Chamberlainovu linii a důstojník byl viděn, jak padá k zemi. Poručík Hiram Clark, 185. newyorský pluk, byl posledním federálním důstojníkem, který byl u Appomattoxu zabit.⁶⁶

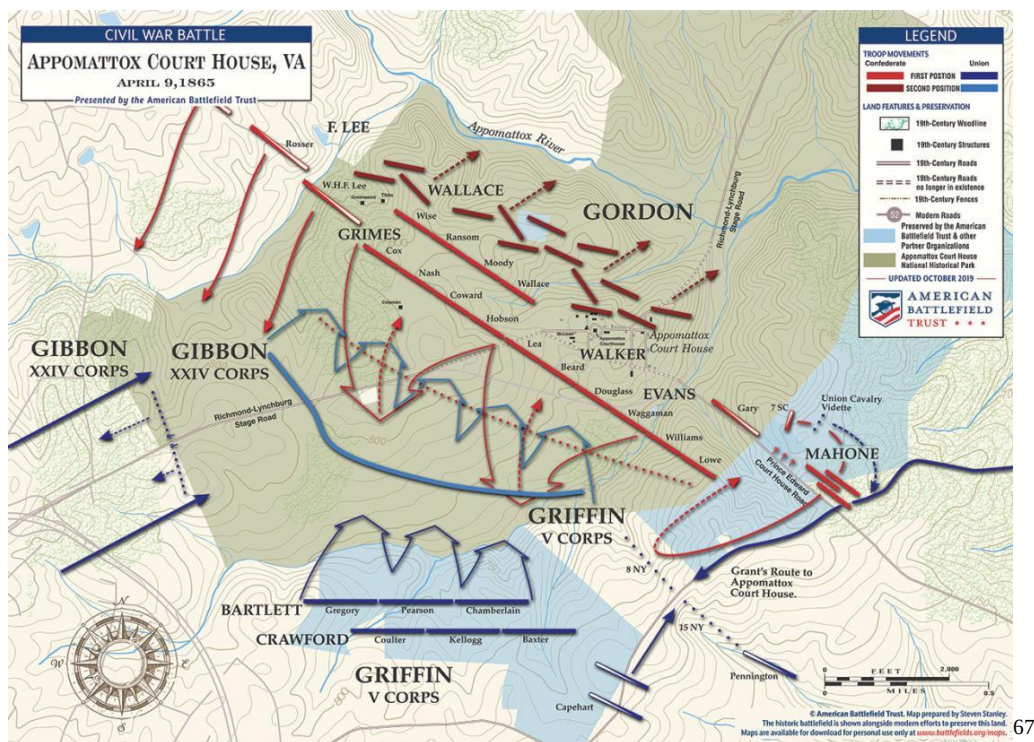
⁶² CALKINS, Chris: *The Appomattox campaign: March 29 – April 9, 1865*, s. 164–165.

⁶³ MCPHERSON, James M.: *Battle cry of freedom: the Civil War era*, s. 848.

⁶⁴ HUTEČKA, Jiří: *Země krví zbrocená: americká občanská válka, 1861–1865*, s. 451.

⁶⁵ CALKINS, Chris: *The Appomattox campaign: March 29 – April 9, 1865*, s. 165.

⁶⁶ Tamtéž, s. 164–165.

Setkání obou armádních velitelů i jejich důstojníků se konalo v domě farmáře Wilmera McLeana, u jehož domu, shodou náhod, občanská válka začala, jelikož vlastnil dům nedaleko Bull Runu a do Appomattoxu se přestěhoval, aby byl co nejdál od války.⁶⁸ Odpoledne k tomuto domu přijel ve zbrusu nové generálské uniformě, se šavlí, kterou dostal od státu Virginie, a na bílém koni Robert E. Lee. O půl hodiny později se objevil Ulysses S. Grant v pomačkané a zablácené uniformě, doslova rovnou z pole.⁶⁹ Grant byl při stanovení podmínek kapitulace velkorysý. Řekl Leeovi, že až se jeho důstojníci a muži vzdají, budou propuštěni a odveleni domů.⁷⁰ To se ale stane až poté, co se muži zavážou, že nezdvihnou zbraň proti unionistům. Také určil, že na místě zůstanou všechna děla a výzbroj. Netýkalo se to ale zbraní důstojníků, jejich koní a osobního majetku.⁷¹ Lee dodává, že nejen důstojníci, ale i mužstvo má při sobě své vlastní koně a muly. Grant tedy souhlasí, aby i oni si je odvedli. Grant také dal pokyn k distribuci jídla pro polohladové vojáky Leeovy armády.⁷² Poté, co oba generálové kapitulací dokumenty podepsali a rozloučili se potřesením ruky, vyšel Lee z domu a za

⁶⁷ Mapa bitvy u Appomattox Court House In: American Battlefield Trust: Appomattox Court House | Apr 9, 1865 [online], [cit. 20.04.2023]. Dostupné z: <https://www.battlefields.org/learn/maps/appomattox-court-house-apr-9-1865>

⁶⁸ MCPHERSON, James M.: *Ordeal by fire: the Civil War and Reconstruction*, s. 519.

⁶⁹ HUTEČKA, Jiří: *Země krví zbrocená: americká občanská válka, 1861–1865*, s. 451.

⁷⁰ MCPHERSON, James M.: *Fields of fury: the American Civil War*, s. 84.

⁷¹ OPATRŇÝ, Josef: *Válka Severu proti Jihu*, s. 285.

⁷² MCPHERSON, James M.: *Fields of fury: the American Civil War*, s. 84.

salutování všech přítomných odjel ke svým mužům.⁷³ Po návratu do tábora sdělil mužům informace a při poděkování vyzdvihl jejich nepřekonatelnou odvahu a statečnost. Osobně se rozloučil s nastoupenými vojáky a se slzami v očích odjel.⁷⁴ Po válce byl Lee amnestován a zemřel 12. října 1870.⁷⁵

Kapitulací u Appomattoxu občanská válka skončila. Během května se vzdali i další konfедераční velitelé. Jefferson Davis byl zatčen 10. května v Georgii, dva roky byl vězněn v pevnosti Fort Monore.⁷⁶ Zemřel roku 1889 v New Orleans.⁷⁷

⁷³ HUTEČKA, Jiří: *Země krví zbrocená: americká občanská válka, 1861–1865*, s. 452.

⁷⁴ OPATRŇÝ, Josef: *Válka Severu proti Jihu*, s. 286.

⁷⁵ Táž.

⁷⁶ HUTEČKA, Jiří: *Země krví zbrocená: americká občanská válka, 1861–1865*, s. 454–458.

⁷⁷ OPATRŇÝ, Josef: *Válka Severu proti Jihu*, s. 286–287.

Generálové

Než začneme rozebírat paměti, musíme si představit generály, na jejichž základě tato práce stojí. Stručně se musíme seznámit s jejich životy a propojit je s událostmi, o kterých ve svých vzpomínkách píší.

Ulysses S. Grant

Grant se narodil jako Hiram Ulysses Grant 22. dubna 1827 v Ohiu. Grantova rodina byla silně proti otroctví. Jeho otec Jesse strávil dětství v domě otce abolicionisty Johna Browna.⁷⁸ Jeho jméno bylo změněno kvůli administrativní chybě během počátků jeho studia na Vojenské akademii Spojených států ve West Pointu. Během mexické války (1846–1848) si vedl dobře v hodnosti kapitána, získal dvě vyznamenání za statečnost a jedno za zásluhy. Po válce byly Grantovi přiděleny jednotvárné povinnosti na odlehlých stanovištích daleko od rodiny a ten začal zanedbávat svou práci a hodně pít. V roce 1854 rezignoval, aby nebyl vyloučen ze služby.⁷⁹ Vrátil se do St. Louis a po několika neúspěšných pokusech o zaměstnání se přesunul do Galeny (Illinois), kde pracoval jako prodavač. Právě tam ho zastihlo vypuknutí občanské války.⁸⁰ Dobrovolně se přihlásil do armády Unie a v červenci 1861 byl povýšen na brigádního generála. Jeho triumfy v roce 1862 u pevností Fort Henry a Fort Donelson v západním Tennessee mu vynesly přezdívku „Grant bezpodmínečné kapitulace“ a dostaly ho do povědomí veřejnosti.⁸¹ Grantovo těžce vybojované vítězství u Vicksburgu v Mississippi v květnu až červenci 1863 bylo mistrovským strategickým dílem. Dne 1. května 1863 překročila Grantova armáda řeku Mississippi v bitvě u Port Gibsonu. Když první útoky na město ukázaly sílu obrany Vicksburgu, byla armáda Unie nucena město obléhat. Po 46 dnech kopání zákopů a házení ručních granátů se 4. července 1863 armáda konfедераčního generála Johna Pembertona vzdala. Spolu s vítězstvím Severu u Gettysburgu znamenalo dobytí Vicksburgu zlom ve válce. Grant se díky němu stal hlavním velitelem federální armády. Později téhož roku byl Grant vyzván, aby prolomil patovou situaci u Chattanooga, což ještě více upevnilo jeho pověst schopného a efektivního vůdce. Lincoln ho v roce 1864 jmenoval velitelem všech armád Unie.⁸² Grant měl své velitelství u Potomacké armády, jako vrchní

⁷⁸ *A Brief Life of Ulysses S. Grant*. In: Ulysses S. Grant Presidential Library. [online], [cit. 13. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.usgrantlibrary.org/usgrant/bio>

⁷⁹ WARNER, Ezra J.: *Generals in Blue: Lives of the Union Commanders*, s. 183–184.

⁸⁰ *A Brief Life of Ulysses S. Grant*. In: Ulysses S. Grant Presidential Library. [online], [cit. 13. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.usgrantlibrary.org/usgrant/bio>

⁸¹ *Ulysses S. Grant*. In: American Battlefield Trust [online] [cit. 17. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.battlefields.org/learn/biographies/ulysses-s-grant>

⁸² *A Brief Life of Ulysses S. Grant*. In: Ulysses S. Grant Presidential Library. [online], [cit. 13. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.usgrantlibrary.org/usgrant/bio>

velitel všech armád Spojených států nebyl u většiny operačních věcí a řídil vše ze svého štábu, případně během přesunů. Jeho boj proti Robertu E. Leeovi ve Virginii a mírné podmínky kapitulace u Appomattoxu z něj udělaly národního hrdinu.⁸³ Obléhání Petersburgu účinně zničilo povstaleckou armádu, což vedlo k pádu Richmondu a Leeově kapitulaci u Appomattox Court House.⁸⁴ Když se v roce 1868 konaly prezidentské volby, Grant v boji o úřad drtivě porazil Horatia Seymoura. V roce 1872 byl znovu zvolen a snadno porazil vydavatele novin Horace Greeleyho. Byl také jediným prezidentem mezi Abrahamem Lincolnem a Lyndonem B. Johnsonem, který se snažil zajistit bývalým otrokům plná občanská práva.⁸⁵ V roce 1883 pak před svým newyorským domem uklouzl na ledu a trvale si poškodil levou nohu. Přišel o všechny peníze a byl tím donucen nakonec souhlasit s napsáním svých pamětí. Spolupracoval s nakladatelem a obchodním zástupcem Markem Twainem. Kvůli letům kouření doutníků pak onemocněl rakovinou krku. Navzdory strašlivým bolestem dokázal své paměti dokončit a zemřel jen několik dní po jejich dopsání v červenci 1885.⁸⁶ Ulysses S. Grant je pohřben v New Yorku v největším mauzoleu svého druhu ve Spojených státech.⁸⁷

Philip H. Sheridan

Philip Henry Sheridan se narodil 6. března 1831, místo narození se bohužel stále neví. Spekuluje se o několika místech, včetně Irska, odkud jeho rodiče emigrovali do USA. V roce 1848, po zatajení svého věku, nastoupil na Vojenskou akademii Spojených států ve West Pointu. Ukončil studium v roce 1853. V roce 1854 se připojil k 4. americké pěchotě a přesunul se do Oregonu, kde se zúčastnil marného tažení proti indiánům z kmene Yakima. Podporučík Sheridan v březnu 1856 jen o vlasek unikl smrti. Následujících pět let strávil v indiánské rezervaci Grand Ronde. Po vypuknutí občanské války byl Sheridan povolán na východ, aby sloužil jako kapitán 13. americké pěchoty v jihozápadním Missouri.⁸⁸ Sheridan velmi rychle stoupal v hodnostech. Na podzim roku 1861 byl Sheridan štábním důstojníkem. Později se stal generálním rotmistrem armády v jihozápadním Missouri. S pomocí vlivných přátel byl v květnu

⁸³ *A Brief Life of Ulysses S. Grant*. In: Ulysses S. Grant Presidential Library. [online], [cit. 13. 03. 2023].

Dostupné z: <https://www.usgrantlibrary.org/usgrant/bio>

⁸⁴ *Ulysses S. Grant*. In: American Battlefield Trust [online] [cit. 17. 03. 2023]. Dostupné

z: <https://www.battlefields.org/learn/biographies/ulysses-s-grant>

⁸⁵ *A Brief Life of Ulysses S. Grant*. In: Ulysses S. Grant Presidential Library. [online]. 13. 03. 2021

[cit. 17. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.usgrantlibrary.org/usgrant/bio>

⁸⁶ Tamtéž.

⁸⁷ *Ulysses S. Grant*. In: American Battlefield Trust [online] [cit. 13. 03. 2023]. Dostupné

z: <https://www.battlefields.org/learn/biographies/ulysses-s-grant>

⁸⁸ *General Phillip H. Sheridan (1831–1888)*. In: Washita Battlefield National Historic Site (U.S. National Park Service) [online] [cit. 13. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.nps.gov/waba/learn/historyculture/general-philip-h-sheridan.htm>

1862 jmenován plukovníkem 2. michiganské kavalerie. Po jeho první bitvě u Booneville byl povýšen na brigádního generála. Po bitvě u Stones River byl povýšen na generálmajora.⁸⁹ Sheridanovi muži byli součástí sil, které v roce 1863 dobyly Missionary Ridge (poblíž Chattanooga). Když byl Ulysses S. Grant povýšen na vrchního velitele armád Unie, jmenoval Sheridana velitelem jezdeckého sboru Potomacké armády. Sheridanův sbor byl zpočátku využíván k průzkumu. V květnu 1864 byli jeho muži vysláni na strategickou přepadovou misi směrem k Richmondu. Poté Sheridan bojoval se střídavými úspěchy v Grantově podzimním tažení v roce 1864. Během občanské války bylo virginské údolí Shenandoah pro Konfederaci životně důležitým zdrojem. Nejenže sloužilo jako konfедераční obilnice, ale bylo také důležitou dopravní cestou. Když se generál Ulysses S. Grant v roce 1864 rozhodl údolí znovu navštívit, byl region svědkem již dvou rozsáhlých tažení. Vyslal Philipa Sheridana s úkolem udělat z údolí Shenandoah neúrodnou pustinu.⁹⁰ Na jaře 1865 Sheridan s neústupností pronásledoval Leeovu armádu. U Saylor's Creeku zajal téměř čtvrtinu Leeovy armády. Nakonec u Appomattoxu byl Lee nucen kapitulovat, když Sheridanovy jednotky zablokovaly únikovou cestu. Na konci války byl Philip Sheridan pro mnoho obyvatel Severu hrdinou.⁹¹ Philip Sheridan byl u Appomattoxu přímo v poli, díky tomu mohl ve svých vzpomínkách celkem přesně popsat, co se dělo a který sbor byl kam přesunut.

Po válce byl generál Sheridan vyslán jako velitel více než 50 000 vojáků podél řeky Rio Grande v Texasu, aby demonstroval sílu Francouzům, kteří napadli Mexiko. V únoru 1868 Sheridan převzal velení nad Department of Missouri a stal se zodpovědným za prosazování míru mezi znepřátelenými indiánskými kmeny na pláních. V roce 1869, kdy byl generál William Tecumseh Sherman jmenován vrchním velitelem americké armády, byl Sheridan povýšen na generálporučíka a převzal velení nad vojenským distriktem Missouri. Sheridan se stal vrchním velitelem americké armády v listopadu 1883, kdy generál Sherman odešel do výslužby. V této funkci ukončil krvavé období amerických indiánských válek, když v roce 1886 zajal Geronima.⁹² Dne 1. června 1888 byl povýšen na generála armády Spojených států – stejné hodnosti dosáhli Ulysses S. Grant a William Tecumseh Sherman. Sheridan se také velkou měrou zasloužil o založení Yellowstonského národního parku – zachránil jej před prodejem

⁸⁹ WARNER, Ezra J.: *Generals in Blue: Lives of the Union Commanders*, s. 437–438.

⁹⁰ Tamtéž, s. 438.

⁹¹ *Philip Sheridan*. In: American Battlefield Trust [online] [cit. 14. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.battlefields.org/learn/biographies/philip-sheridan>

⁹² *General Phillip H. Sheridan (1831–1888)*. In: Washita Battlefield National Historic Site (U.S. National Park Service) [online] [cit. 14. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.nps.gov/waba/learn/historyculture/general-philip-h-sheridan.htm>

developerům. V srpnu 1888 Sheridan zemřel po sérii masivních infarktů. Byl pohřben na Arlingtonském národním hřbitově.⁹³

James Longstreet

Narodil se 8. ledna 1821 v Jižní Karolíně, ale dětství strávil u strýce v Georgii, což jej pravděpodobně ovlivnilo v jeho postoji za občanské války, jelikož jeho strýc byl zastáncem práv států nad právem Unie. V roce 1842 absolvoval na Vojenské akademii Spojených států ve West Pointu, kde se také setkal s Grantem. Jako mnoho budoucích generálů z občanské války i Longstreet získal první skutečnou válečnou zkušenost během mexické války. Longstreet, uznávaný za svou statečnost, sloužil také po boku svého dlouholetého přítele a budoucího podřízeného George Picketta. Po skončení konfliktu pokračoval v kariéře v armádě, účastnil se indiánských válek a v roce 1858 dosáhl hodnosti majora.⁹⁴

V roce 1861 rezignoval na svůj mandát a vstoupil do konfедераční armády v hodnosti brigádního generála. Počátkem roku mu zemřely tři děti na spálu. Důvěru generála Roberta E. Leea si získal svým solidním výkonem v sedmidenních bitvách v červnu 1862. Longstreet dále významně přispěl k vítězství jizanů u Druhého Manassasu (Second Bull Run) a Fredericksburgu.⁹⁵ Byl také velmi ambiciózním mužem, který byl přesvědčený o své pravdě a svých schopnostech. Lee ho označoval za svého nejspolehlivějšího podřízeného.⁹⁶

Longstreet měl vážné pochybnosti o Leeově strategii invaze na Sever v roce 1863. Domníval se, že Jih si nemůže dovolit vysoké ztráty při útočných operacích a otevřeně zpochybnil Leeovo rozhodnutí zaútočit na síly Unie u Gettysburgu. Byl zejména proti frontálnímu útoku z 3. července. Jeho odhad šancí na úspěch této akce se ukázal jako správný.⁹⁷ Po zbytek svého života Longstreet neustále prosazoval svůj nesouhlas s Leeovými velitelskými rozhodnutími u Gettysburgu, což vyvolávalo opovržení jeho kolegů. Tento odpor spolu s obviněními, že záměrně zdržoval plnění Leeových rozkazů, značně pošramotil Longstreetovu pověst. Dne 9. dubna 1865 Lee v Appomattox Court House kapituloval. Longstreet a Lee se rozešli

⁹³ Philip Sheridan. In: American Battlefield Trust [online] [cit. 14. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.battlefields.org/learn/biographies/philip-sheridan>

⁹⁴ James Longstreet. In: American Battlefield Trust [online] [cit. 22. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.battlefields.org/learn/biographies/james-longstreet>

⁹⁵ James Longstreet. In: Biographies – The Civil War in America | Exhibitions – Library of Congress [online] [cit. 22. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.loc.gov/exhibits/civil-war-in-america/biographies/james-longstreet.html>

⁹⁶ HUTEČKA, Jiří: *Generál a jeho historikové: Robert E. Lee a americká historiografie*. Olomouc, 2005, s. 69–70.

⁹⁷ James Longstreet. In: Biographies – The Civil War in America | Exhibitions – Library of Congress [online] [cit. 22. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.loc.gov/exhibits/civil-war-in-america/biographies/james-longstreet.html>

12. dubna 1865.⁹⁸ Longstreet se přestěhoval do New Orleans a obchodoval s bavlnou. Jako pragmatik a realista akceptoval prohru Konfederace.⁹⁹

Podporoval Republikánskou stranu a později do ní vstoupil. Podporoval kandidaturu svého dřívějšího protivníka, generála Granta, do prezidentského úřadu.¹⁰⁰ Když byl Grant zvolen, jmenoval Longstreeta celním inspektorem pro přístav New Orleans.¹⁰¹ S Grantem ho pojilo osobní a blízké přátelství, ten z něj udělal v roce 1880 ministra pro Turecko (v té době Osmanská říše). V době mandátu prezidenta McKinleyho a Roosevelta (v letech 1897–1904) byl komisařem Pacifických železnic. Jako taktik na bojišti neměl v žádné z obou armád nepochybně konkurenci, jeho výsledky v samostatném velení však nebyly nijak výjimečné.¹⁰²

Tím, že se odklonil od myšlenky Konfederace, se znepřátelil obyvatelům a také svým někdejšími spolubojovníkům z Jihu. Jak bylo pro něj typické, vůbec nechápal, čím se v jejich očích provinil.¹⁰³ Již na konci války byla vina za Gettysburg svalována na Longstreeta, ale to nejhorší přišlo až po smrti generála Leea. První, kdo začal označovat Longstreeta jako viníka, byl Jubal Early. Longstreet se snažil vždy obhájit, nepochopil ale vznikající kult R. Leea. Jelikož Longstreet při své obhajobě napadl snad vše, co na R. Leeovi napadnout šlo, tak za to musel pykat. Odvrátil se ve svém smýšlení proti Jihu, a tak si obránci kultu si z Longstreeta udělali oběť.¹⁰⁴ Longstreet se po zbytek života snažil napravit svou pověst. V prosinci 1889 zemřela jeho manželka Louise. Navzdory mnoha útokům ze strany bývalých důstojníků konfедераční armády vzpomínalo mnoho mužů na dny, kdy bojovali pod Longstreetem. V roce 1890 washingtonské dělostřelectvo trvalo na tom, aby se Longstreet zúčastnil odhalení Leeovy sochy v Richmondu. V roce 1892 se k němu na 3. výročním setkání veteránů Konfederace sjeli bývalí vojáci a v roce 1902 se zúčastnil oslav stého výročí založení West Pointu. V prosinci 1895 vydal Longstreet své osmisetstránkové paměti,¹⁰⁵ které jsou spíše jeho obhajobou a nástrojem zaměřeným na obranu či vyvrácení jižanského narativu proti Longstreetově osobě. Zemřel 2. ledna 1904 jako poslední z vrchního velení Konfederace.¹⁰⁶

⁹⁸ James Longstreet. In: American Battlefield Trust [online] [cit. 22. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.battlefields.org/learn/biographies/james-longstreet>

⁹⁹ HUTEČKA, Jiří: *Generál a jeho historikové: Robert E. Lee a americká historiografie*, s. 70.

¹⁰⁰ Táž.

¹⁰¹ James Longstreet. In: American Battlefield Trust [online] [cit. 22. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.battlefields.org/learn/biographies/james-longstreet>

¹⁰² WARNER, Ezra J. *Generals in Gray: Lives of the Confederate Commanders*, s. 193.

¹⁰³ HUTEČKA, Jiří: *Generál a jeho historikové: Robert E. Lee a americká historiografie*, s. 70.

¹⁰⁴ Tamtéž, s. 71–89.

¹⁰⁵ James Longstreet. In: American Battlefield Trust [online] [cit. 22. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.battlefields.org/learn/biographies/james-longstreet>

¹⁰⁶ WARNER, Ezra J. *Generals in Gray: Lives of the Confederate Commanders*, s. 193.

Jubal A. Early

Narodil se 3. listopadu 1816 ve Virginii. V roce 1837 absolvoval Vojenskou akademii Spojených států ve West Pointu. Na počátku své vojenské kariéry bojoval proti americkým indiánům Seminolům v oblasti Floridy.¹⁰⁷ V létě roku 1838 rezignoval na své pověření v armádě. Vrátil se do Virginie, aby studoval práva, která dokončil v roce 1840 a roku 1841 byl zvolen do virginského zákonodárného sboru za okres Franklin. V zákonodárném sboru zasedal v letech 1841–1842 a byl nejmladším členem tohoto vládního orgánu.¹⁰⁸

Přestože v následujícím roce prohrál znovuzvolení, získal jmenování státním zástupcem. Tuto funkci zastával až do roku 1851.¹⁰⁹

Před občanskou válkou byl vášnivým odpůrcem secese. Dokonce hlasoval proti ní, ale později vstoupil do armády Konfederace jako plukovník u 24. virginské pěchoty. Po bojích pěchoty u prvního Manassasu (Bull Run) byl Early povýšen na brigádního generála. Bojoval ve většině velkých bitev na východě, včetně sedmidenních bitev, druhé bitvy u Manassasu (Bull Runu), Antietamu, Fredericksburgu a Chancellorsvillu. Dne 17. ledna 1863 byl povýšen na generálmajora.¹¹⁰ Když byl oblehnut Petersburg, R. Lee poslal Earlyho a jeho sbor na pochod na sever v naději, že Grant vyšle jednotky, aby se vypořádaly s hrozbou. V následujícím tažení v údolí Shenandoah Early uskutečnil poslední invazi Konfederace na sever, zahnal síly Unie na západ, a nakonec ohrozil Washington, D. C., než byl v bitvě u Fort Stevens zastaven. V posledních měsících války však Early utrpěl řadu porážek, včetně bitvy u Winchesteru, bitvy u Fisherova vrchu a bitvy u Cedar Creeku. Po katastrofální porážce u Waynesboro v březnu 1865 byl nakonec z rozkazu Leea zbaven velení.¹¹¹

Po rozpadu Konfederace Early, stejně jako mnoho dalších konfедераčních důstojníků, na čas uprchl ze země. Jel na jih, překročil texaskou hranici do Mexika a dostal se na Kubu. Odtud odcestoval na sever do Kanady, kde se v Torontu začal věnovat psaní, nejprve na svou obranu, ale brzy i na obranu Konfederace a války. V roce 1866 vydal knihu pamětí. Toto dílo bylo první vzpomínkou na válku od významné osobnosti z obou stran konfliktu. Jubal Early se v červenci 1869 vrátil do Lynchburgu po vánoční amnestii, kterou v roce 1868 nabídl prezident Andrew

¹⁰⁷ Jubal Early. In: American Battlefield Trust [online] [cit. 22. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.battlefields.org/learn/biographies/jubal-early>

¹⁰⁸ Jubal A. Early (1816–1894). In: U.S. National Park Service [online] [cit. 22. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.nps.gov/people/jubal-early.htm>

¹⁰⁹ Jubal A. Early (1816–1894). In: U.S. National Park Service [online] [cit. 23. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.nps.gov/people/jubal-early.htm>

¹¹⁰ Jubal Early. In: American Battlefield Trust [online] [cit. 23. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.battlefields.org/learn/biographies/jubal-early>

¹¹¹ Jubal A. Early (1816–1894). In: U.S. National Park Service [online] [cit. 23. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.nps.gov/people/jubal-early.htm>

Johnson.¹¹² Založil *Southern Historical Society* a stal se jejím prezidentem. V roce 1872 při výročí narozenin R. Leea přednesl projev, který byl výhradně zaměřen na vše pozitivní na Robertu Leeovi a také jej přirovnal k největším vojevůdcům v historii. Early se stal tvrdým zastáncem kultu Leea.¹¹³ Kdokoliv kritizoval neomylnost R. Leea a tím kritizoval i jeho kult, byl okamžitě uveden jako nepřítel této věci a velký zrádce. To bylo předpokladem pro spory mezi Earlym a Longstreetem.¹¹⁴ Earlyho spisy také bagatelizovaly nebo popíraly otroctví jako příčinu války. Jubal Early neochvějně hájil památku Konfederace i v 90. letech 19. století.

V tomto období formoval Early spolu s dalšími organizacemi zabývajícími se dědictvím Konfederace názory a vzpomínky na americkou občanskou válku a rekonstrukci prostřednictvím spisů, projevů a památníků. Své názory hájil po zbytek svého života a byl velmi aktivní v literárním světě a také stále řečnil.¹¹⁵ V pozdějších letech svého života se věnoval především dohledu nad losováním Louisiánské loterie a usilovné snaze zničit Longstreetovu vojenskou pověst.¹¹⁶ Neměl mnoho pochopení pro jižany, kteří se usmířili se Severem, zejména pro ty, kteří se po válce stali republikány, včetně známých velitelů, jako byli James Longstreet a John Mosby. Dne 2. března 1894 Jubal Early zemřel ve svém domě, obklopen několika přáteli.¹¹⁷ Byl uložen k poslednímu odpočinku v Lynchburgu ve Virginii.¹¹⁸

¹¹² Jubal A. Early (1816–1894). In: U.S. National Park Service [online] [cit. 23. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.nps.gov/people/jubal-early.htm>

¹¹³ HUTEČKA, Jiří: *Generál a jeho historikové: Robert E. Lee a americká historiografie*, s. 59–63.

¹¹⁴ Tamtéž, s. 64–75.

¹¹⁵ Jubal A. Early (1816–1894). In: U.S. National Park Service [online] [cit. 23. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.nps.gov/people/jubal-early.htm>

¹¹⁶ WARNER, Ezra J. *Generals in Gray: Lives of the Confederate Commanders*, s. 80.

¹¹⁷ Jubal A. Early (1816–1894). In: U.S. National Park Service [online] [cit. 23. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.nps.gov/people/jubal-early.htm>

¹¹⁸ Jubal Early. In: American Battlefield Trust [online] [cit. 23. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.battlefields.org/learn/biographies/jubal-early>

Appomattox v pamětech

Po představení konfliktu jako takového a stručném představení generálů je na čase podívat se a rozebrat jejich paměti. V této kapitole budeme tyto paměti postupně rozebírat. Kapitola je rozdělena na dva celky.

Rekonstrukce na základě pamětí generálů Unie

Generál Grant ve svých pamětech vzpomíná, že Sheridan poslal Custeru s celou jeho divizí, aby postupovala z jihu k Appomattox Station, aby zajistila zásoby a zničila cesty. Píše zde, že se povedlo zabavit čtyři vlaky i se zásobami.¹¹⁹

Sheridan se o vlacích dozvěděl již ráno 8. dubna, ihned tam poslal Custerovy jednotky, které tam dorazily k večeru. Zaútočil také na jednotky, které vlaky hlídaly, tím získal přes třicet kusů artilerie a nemocniční vlak.¹²⁰ Konfederační generál Gordon se též den pokusil prorazit Sheridanovy linie. Ten rozkázal, aby se stáhli, jelikož potřeboval čas pro jednotky generála Orda.¹²¹ Merrittův ústup inspiroval Konfederaci, která na úsvitu 9. dubna začala tlačit na generála Crooka a její bojová linie postupovala, dokud nedosáhla hřebene. Z tohoto místa viděli Ordovy muže vystupující z lesa, a protože beznadějnost dalšího útoku byla zřejmá, jižanské linie se instinktivně zastavily a pak začaly ustupovat k hřebenu bezprostředně před Appomattox Court House, zatímco Ord, k němuž se na pravé straně připojil pátý sbor, na ně postupoval přes obchvat.¹²² Když kavalerie pochodovala souběžně s konfederační linií a směrem k její levici, otevřela se silná dělostřelecká palba, ale ta v takové chvíli nemohla Severany zastavit, a ti brzy dosáhli vyvýšeniny asi půl míle od Court House a odtud v nízkém údolí viděl Sheridan za vesnicí tábořit Leeovu armádu. Nezdálo se, že by vojáci byli rozmístěni v bojových řadách, ale na druhé straně tábora byla bitevní linie, zadní voj, čelící pravděpodobně generálu Meadovi. Rozhodl se okamžitě zaútočit a formace dostaly rozkaz k poklusu, aby se Custerova a Devinova divize vydaly na útok po svahu vedoucím k táborům. Custer byl brzy připraven, ale Devinově divizi trvaly přípravy déle. Když Devinovy přípravy byly jen částečně dokončeny, když ke Grantovi cválal pobočník se zprávou od Custeru, oznamující že se Lee vzdal, a aby jeho muži neútočili, bílá vlajka byla vztyčena. Nepřítel si všiml, že se Custer formuje k útoku, vyslal vlajku před sebe a včas zastavil útok. Sheridan okamžitě poslal zprávu o příměří generálu Ordovi a vydal se dolů ke Court House, aby se připojil k jízdě skupině jižanů, ale nedojeli ani do poloviny cesty ke Court House, když se z lesního lemu po pravici,

¹¹⁹ GRANT, Ulysses S.: *Personal Memoirs of U. S. Grant*. Vol. II., s. 632.

¹²⁰ SHERIDAN, Philip Henry: *Personal Memoirs of P. H. Sheridan, General, United States Army*. Vol. II., s. 189-190.

¹²¹ Tamtéž, s. 191-192.

¹²² Tamtéž, s. 192-193.

vzdáleného ne více než tři sta metrů, ozvala střelba.¹²³ „*Okamžitě zastavili a volali na střelající, že je příměří a oni ho porušují.*“ To je však nezastavilo, a tak se spěšně ukryli v rokli, která byla umístěna tak, že mezi nimi a nebezpečím byl hřeben.¹²⁴

Mezi tím Grant popisuje dopisování mezi ním a generálem Leem o podmínkách kapitulace. Dal Leeovi najevo, že Jih musí složit zbraně a tím zachránit životy i majetky. Když byla vyvěšena bílá vlajka, pohyboval se Grant směrem do Appomattox Court House. Tudíž byl s žádostí o jednání srozuměn později, před tím ještě byli vysláni jižanští poslové k Sheridanovi a Meadovi s prosbou, aby bylo uzavřeno příměří na dvě hodiny, aby se mohli oba velící generálové setkat. Dozvěděli se to (Sheridan a Meade) uprostřed bojů a podle Granta, původně se jim to nelíbilo, mohlo to totiž vypadat jako pokus o útěk pod záštitou příměří.¹²⁵ Granta, který ten den trpěl silnou migrénou, podle jeho slov „*z bolesti vyléčil dopis od Leea*“, který ho žádal o setkání a komunikaci ohledně podmínek kapitulace. Na to Grant odpověděl, že se můžou sejít, kdekoliv bude Lee chtít, stačí, aby mu poslal zprávu.¹²⁶ Později Grant přijel k místu, kde se nacházel Sheridan se svými jednotkami. Ty byly velmi vzrušené a vyjádřily názor, že se jedná o lest, která má umožnit jižanům útěk. Grant ale podle jeho slov nepochyboval o Leeově dobré vůli. Ten na něj čekal v domě pana McLeana v Appomattox Court House, kde na Grantův příjezd čekal plukovník Marshall, jeden z důstojníků jeho štábu armády Severní Virginie.¹²⁷

Když generál Sheridan přijížděl k McLeanovu domu, několik důstojníků Konfederace, kteří už tam byli, si myslelo, že je pravděpodobně zajatec, a chtělo po něm prapory. Tyto incidenty měly Sheridana utvrdit v tom, že to nevypadá věrohodně. Sám měl pochybnosti o tom, zdali to příměří není jen zástěrka, aby měly Leeovy jednotky čas uprchnout. Teprve poté, co se vrátil jeden ze štábních důstojníků, které poslal ke konfедераčním velitelům pro vysvětlení, se připojil u domu ke generálovi Gordonovi, se kterým si důvody incidentů vyjasnil.¹²⁸ Později se k nim přidali generálové Ord, Meade a Longstreet. Grant přijel okolo jedné hodiny odpolední, poté, co mu Sheridan dal informace o tom, kde se nachází Lee a jeho armáda, vstoupili i oni do McLeanova domu.¹²⁹

¹²³ SHERIDAN, Philip Henry: *Personal Memoirs of P. H. Sheridan, General, United States Army*. Vol. II., s. 193–194.

¹²⁴ Tamtéž, s. 195.

¹²⁵ GRANT, Ulysses S.: *Personal Memoirs of U. S. Grant*. Vol. II., s. 634.

¹²⁶ Tamtéž, s. 634–635.

¹²⁷ Tamtéž, s. 636.

¹²⁸ SHERIDAN, Philip Henry: *Personal Memoirs of P. H. Sheridan, General, United States Army*. Vol. II., s. 196–198.

¹²⁹ Tamtéž, s. 200–201.

Grant popisuje, že ten den vůbec nečekal, že bude Jih kapitulovat. Tudíž když jel na setkání, neměl při sobě svou šavli a měl vojenskou uniformu a kabát, na kterém měl distinkce generálporučíka armády Spojených států.¹³⁰ Jakmile přišel do domu, pozdravil se podáním ruky s Leem, který měl na sobě úplně novou uniformu a při sobě měl novou šavli významné hodnoty. Nejdříve hovořili o starých časech, kde Lee zmínil, že si Granta „*velmi dobře pamatuje ze staré armády*“. Grant na to reagoval tak, že řekl „*že si ho samozřejmě pamatuje dokonale*.“ Vzhledem k rozdílu v jejich hodnostech a letech si Grant myslel, že nejspíš Leea nezaulal natolik, aby si ho zapamatoval. Po chvíli se konverzace stočila na téma, kvůli kterému se tam sešli. Dohodli se na úplné kapitulaci Konfederace s tím, že mužstvo bude propuštěno a bude mu odpouštěno pod podmínkou, že nepozvedne zbraně proti vládě Spojených států. Také že veškeré zbraně, děla a veřejný majetek zůstanou na místě a jižané odjedou jen se svým osobním majetkem a zvířaty.¹³¹ Lee s těmito podmínkami souhlasil a kapitulační listinu, která byla ve dvou kopiích, podepsal. Grant ještě rozkázal rozdělení jídla pro konfедераční jednotky. Oba generálové se rozloučili a odjeli do táborů, které obě strany rozbily v Appomattoxu. Později Grant telegrafem poslal zprávu do Washingtonu, že Lee kapituloval.¹³²

Generál Sheridan vzpomíná, že když vešel do McLeanova domu, tak si všiml výrazného kontrastu mezi Leem a Grantem. Lee byl oblečený v nové uniformě a měl hezkou šavli, proti tomu Grant měl uniformu od bláta, byl bez šavle a měl pouze zašlé náramenní odznaky hodnosti. Také poukazuje na to, že kontrast mezi nimi podtrhoval rozdíl jejich výšek, Lee byl vysoký, proti tomu Grant byl menší postavy.¹³³ Jednání bylo ukončeno okolo třetí hodiny, kdy se obě strany dohodly, sepsaly se dvě kopie listin a ty se také podepsaly. Oba velící generálové se rozloučili podáním ruky.¹³⁴

Rekonstrukce na základě pamětí generálů Konfederace

Generál Longstreet ve svých pamětech píše, že Unie se již 8. dubna snažila, pomocí své kavalerie, najít cestu, jak zaútočit na tyl konfедераční armády. Uvádí dopisování mezi Leem a Grantem ohledně mírového jednání, kde Lee nejdříve jednání odmítá úplně a později se ptá na podmínky míru.¹³⁵ Sheridan byl informován o zásobovacích vlacích na Appomattox Station a s pomocí kavalerie na ně zaútočil. Získal tak pětadvacet kusů děl a nemocniční vlak.¹³⁶

¹³⁰ GRANT, Ulysses S.: *Personal Memoirs of U. S. Grant*. Vol. II., s. 638.

¹³¹ Tamtéž, s. 639–640.

¹³² Tamtéž, s. 644–645

¹³³ SHERIDAN, Philip Henry: *Personal Memoirs of P. H. Sheridan, General, United States Army*. Vol. II., s. 201.

¹³⁴ Tamtéž, s. 202.

¹³⁵ LONGSTREET, James: *From Manassas to Appomattox: memoirs of the Civil War in America*, s. 620–622.

¹³⁶ Tamtéž, s. 622.

Při poradě na štábu dal Lee rozkaz Gordonovi, aby vyrazil v jednu hodinu ráno, zátarasy a předsunuté jednotky se měly protlačit vesnicí včas, aby se Longstreetův sbor mohl připravit k obraně v případě těsného pronásledování. Ráno zadní voj pochodoval podle rozkazu, ale brzy byl zastaven, rozmístěn do pozic s rozkazem zakopat se proti pronásledující armádě. Předsunuté jednotky se pohnuly v pět hodin, čtyři hodiny po nařízeném čase. K nim byly připojeny baterie o třiceti dělech.¹³⁷ Potkaly se se Sheridanovou jízdou, která postupovala napříč jejich trasou. Jednotky byly rozmístěny tak, že jezdeckvo stálo napravo od dělostřelectva a pěchoty, která postupovala, aby uvolnila cestu. Jižané hlásili jistý úspěch, ukořistili dva kusy děl, než se k nim přiblížily sbory generála Orda.¹³⁸ Tyto sbory s pomocí jezdeckva zatlačily jižany trochu zpět, zatímco dva sbory Potomacké armády postupovaly proti Longstreetovi. Ve tři hodiny ráno vyrazil generál Lee vpřed a stále doufal, že se mu podaří prorazit nespočetné hordy nepřátel, které začaly jižany obkličovat. Zastavil se kousek za předvojem a poslal ke generálu Gordonovi posla pro hlášení. Ten hlásil, že se svým sborem bojoval na hranici možností, ale s obavami, že nic nezmuže, jelikož silná podpora od Longstreeta je nemožná.

Když Lee toto hlášení dočetl, řekl: „*Pak mi nezbývá nic jiného než jít za generálem Grantem, a to bych raději tisíckrát zemřel.*“¹³⁹ Lee byl oblečen do nové uniformy, při sobě měl novou šavli a krásně vyšívaný opasek.¹⁴⁰ Generál Grant jel se svou armádou proti konfederačnímu týlu během korespondence 7. a 8. dubna. Proto generál Lee odjel do týlu, aby se s ním setkal, a zanechal své předsunuté jednotky zapojené do bitvy. Lee později poslal Longstreetovi zprávu, aby vyhlásil příměří a obeslal s ním také všechny velitele sborů. Jelikož Grant byl stále na cestě, tak trvalo poměrně dlouho, než mu byla doručena zpráva o příměří a s žádostí o jednání. Nacházel se poblíž Appomattox Court House, a tak se setkání konalo tam.

Lee měl obavy, že Grant bude mít podmínky obtížně splnitelné, ale Longstreet, který Granta znal, ho ujistil, že podmínky nebudou nijak tvrdé.¹⁴¹ Setkání se konalo v McLeanově domě. Longstreet vzpomíná, že když tam potkal Granta, tak se velice přátelsky pozdravili, a navíc byl Longstreetovi nabídnut doutník. Longstreet zde musel oficiálně předat na 1 500 zajatců. Grantovi dělostřelci chtěli kapitulaci oslavit salvou z děl, ale bylo jim to velícím generálem zakázáno.¹⁴²

¹³⁷ LONGSTREET, James: *From Manassas to Appomattox: memoirs of the Civil War in America*, s. 623.

¹³⁸ Tamtéž, s. 623.

¹³⁹ Táž.; Viz. také FREEMAN, Douglas S.: *R. E. Lee: A Biography, Vol. 4*. New York: Charles Scribner's Sons, 1935, s. 121.

¹⁴⁰ LONGSTREET, James: *From Manassas to Appomattox: memoirs of the Civil War in America*, s. 624.

¹⁴¹ Tamtéž, s. 625–627.

¹⁴² Tamtéž, s. 630.

Generál Early byl během bitvy u Appomattoxu velmi vážně nemocen, zprávu o bitvě a o kapitulaci se dozvěděl během cesty v sanitním voze. Vzpomíná, v jakém byl rozpoložení, bez nejmenšího pocitu neúcty k Leeovi tvrdí, že „*zvuk poslední polnice by pro něj nebyl vítanější*.“¹⁴³ Tím pravděpodobně myslel to, že pro něj bylo milejší, když se tuto smutnou zprávu dozvěděl takto, než aby jí byl přímo přítomen.

Velice sklíčený touto zprávou, kterou obdržel, se vydal do svého domova a následně obdržel dopis od generála Leea datovaný 30. března, v němž mu vysvětloval, že byl zbaven velení, a také důvody, proč ho toho zbavil.¹⁴⁴ Samotný dopis, který byl napsán právě v den zahájení útoku na linie generála Leea, jenž vyústil v evakuaci Richmondu, a pouhých deset dní před kapitulací Armády Severní Virginie, má historickou hodnotu; ukazuje totiž, že velký velitel Konfederace i v tento pozdní den s napětím a vážností uvažoval o pokračování boje s neutuchajícím elánem a plným odhodláním dát k dispozici všechny prvky úspěchu. Early nebyl zahrnut do podmínek kapitulace generála Leea ani generála Johnstona. Když byl ve stavu, kdy mohl jezdit na koni, vydal se do Trans-Mississippi Department¹⁴⁵, aby se připojil k armádě generála Smithe, s nadějí, že jej čeká alespoň čestná smrt v boji pod vlajkou své vlasti. Než však dorazil do tohoto departementu, Smithova armáda se rovněž vzdala. Aniž by se jakkoli zavázal úřadům Spojených států, po dlouhé, únavné a nebezpečné cestě z Virginie přes obě Karolíny, Georgii, Alabamu, Mississippi, Arkansas a Texas nakonec opustil zemi, zvolil raději dobrovolný exil, než „*aby se podřídil vládě nepřátel Konfederace*.“¹⁴⁶ Pravděpodobně myšleno tím způsobem, že se nechtěl řídit podle rozhodnutí vlády Spojených států, kterou stále chápal jako nepřátelskou.

¹⁴³ EARLY, Jubal A.: *A memoir of the last year of the War of Independence, in the Confederate States of America*, s. 138.

¹⁴⁴ Tamtéž, s. 137.

¹⁴⁵ Trans-Mississippi Department byl vojenský okrsek (či jak řečeno rezort). Viz. HOLLADAY, Florence Elizabeth: *The Powers of the Commander of the Confederate Trans-Mississippi Department, 1863–1865*. The Southwestern Historical Quarterly. Texas State Historical Association, 1918, roč. 21, č. 3, s. 279–280.

¹⁴⁶ EARLY, Jubal A.: *A memoir of the last year of the War of Independence, in the Confederate States of America*, s. 138–139.

Srovnání

Vzpomínky Granta a Sheridanova se moc neliší. Kavalerista Sheridan má informace rozsáhlejší a podrobnější než jeho velitel, který je má stručnější. Sheridan se nezmiňuje o tom, kolik vlaků na Appomattox Station zabavil, zato se obsáhle věnuje bitvě, zejména té z 9. dubna. Grant naopak mluví o přesném počtu zabavených vlaků, ale nemluví již o zabavené technice, kterou zmiňuje Sheridan, že zabavil přes třicet kusů děl. Grant popisuje svoji korespondenci s Leem prakticky doslova. Shoda mezi nimi panuje i v obavách Sheridanova ohledně příměří, oba shodně mluví o Sheridanově nedůvěře k jižanům. Oba tito generálové se stejně vyjadřují o dění v McLeanově domě. Pouze Sheridan vzpomíná na konverzaci mezi ním a Grantem před tím, než vstoupili do domu. Oba popisují vzezření Leea i samotného Granta. Ten dopodrobna vyjmenovává prakticky všechny podmínky kapitulace a také mluví o rozhovoru s Leem před zahájením diskuze o bodech kapitulace, o nichž se Sheridan nezmiňuje. Každý z nich na konci popisuje jinou věc, Grant tam dodává, že rozkázal rozdělení jídla mezi jižany, Sheridan se o tom nezmiňuje, naopak mluví jen o rozloučení mezi oběma veliteli. Naopak, velice přesně jmenuje čas, kdy Grant přijel a kdy jednání skončilo, což jeho velící generál nezmiňuje vůbec.

Velmi výrazně se liší vzpomínky Longstreeta a Earlyho, jelikož Early nebyl přítomný u Appomattoxu. Zároveň Longstreet v době, kdy psal své paměti, byl republikánem. Nebyl ani proti mírovému řešení války, kdežto Early chtěl bojovat do posledního muže. Longstreetovy vzpomínky se týkají průběhu bitev a částečně i dění v McLeanově domě. Jeho vzpomínky mají nádech snahy o obhájení jejich autora, jelikož tam vykresluje svoji roli, jako oddaného podřízeného a také důležitého člověka, se kterým se Lee radí, například o Grantovi. Early v pamětech popisuje pouze svoji reakci na kapitulaci, aniž by se zmínil o bitvě, která jí předcházela. Zároveň se tam už ukazuje jeho snaha obhájit a vyzdvihnout R. Leea. Zmiňuje se tam o své snaze ještě se zapojit do bojů a také svoji emigraci.

Zajímavé je srovnání vzpomínek obou proti sobě válčících stran. Longstreet a Grant se shodují s počtem vlaků, které byly jižanům zabaveny, naopak se liší se Sheridanem v počtu zabavených děl, Longstreet píše o pětadvaceti a Sheridan o více než třiceti. Ten se také zmiňuje o snaze Gordona prorazit jeho linie, Longstreet nám o tom zprávy nepodává. Ten se nám snaží přesně udat čas, kdy dostali jeho kolegové rozkaz zaútočit. Průběh bitvy podrobněji popisuje Sheridan, Longstreet uvádí, kde se nacházel on a na které směry útočili severané. O McLeanově domě se Longstreet zmiňuje jen okrajově a jediný Sheridan se snaží udat časový rámec celkového jednání. Pozoruhodný fakt je, že Longstreet vynechal zmínku o tom, že se před

domem setkal se Sheridanem před tím, než na místo dorazil Grant. Naopak jediný Longstreet se zmiňuje o odevzdání zajatců a jediný Grant mluví o tom, že obě strany měly v Appomattoxu rozbité své tábory. A je taky jediný, kdo zprávu o Leeově kapitulaci nechává předat dále.

O tom, že kapitulace byla sepsána ve dvou kopiích, mluví jen Grant a Sheridan. Jen tito dva také mluví o rozloučení mezi Grantem a Leem. Longstreet zase jediný mluví o snaze severanů oslavit kapitulaci salvami, což ale Grant zakázal. Ten to nezmiňuje pravděpodobně proto, že to moc oslavovat nechtěl. Válku bral jako tragédii. Navíc byl skromným člověkem. Longstreet své paměti psal hlavně pro jižanské publikum a tím, že oslavy zmínil, chtěl vylepšit generála Granta v jejich očích.

Závěr

Ve výše popsaných kapitolách byla představena občanská válka v USA a byly stručně popsány její příčiny. Byly zde představeny známé, a hlavně zlomové bitvy této války a také kapitulace Armády Severní Virginie v Appomattoxu. V této práci byli představeni čtyři významní generálové, kteří v občanské válce bojovali, a na základě jejichž pamětí tato práce vznikla. Byly také popsány a analyzovány jejich vzpomínky na bitvu a kapitulaci. Jak jsem zmínil v úvodu, mikrohistorikové hledají odpovědi na velké historické otázky. V této práci jsem odpověděl na otázku, jak dopadla konfrontace pamětí mezi sebou. Dopadla v celku pozitivně. Paměti se od sebe, až na maličkosti, neodlišují.

V úvodu práce jsem si stanovil následující otázky: *Jak se lišil pohled těchto generálů na Appomattox? Měli generálové z jedné strany totožný pohled?* Nyní nastal čas na odpověď.

Na základně srovnání vzpomínek můžeme říct, že jejich pohled na tuto bitvu se lišil. V jejich vzpomínkách můžeme najít určité nepřesnosti anebo úplně vynechané informace. Rozdíly mezi vzpomínkami generálů Unie nejsou v mnoha věcech odlišné, Grant jen vynechal operační informace, pravděpodobně z toho důvodu, že u toho nebyl, anebo jakožto vrchní velitel, který měl spoustu povinností, si je nepamatoval. Také se mohlo stát, že některé jeho informace byly vynechány během editování jeho pamětí jeho přítelem Twainem. Sheridan zase vynechával podrobné informace o korespondenci mezi Leem a Grantem pravděpodobně z toho důvodu, že nebyl v té době na štábu. Co se týče Longstreeta, můžeme říct, že některé věci jsou pravděpodobně vynechány kvůli tomu, že jeho vzpomínky zní spíše jako jeho obhajoba před lidmi, kteří si z něj udělali oběť, viníka porážky Konfederace. Early bohužel u Appomattoxu nebyl přítomen, a tak nemá informace o bitvě samotné. Nicméně přikládá své pocity z kapitulace, kdy ji odmítá a má snahu se do bojů ještě zapojit. Zároveň už zde má snahu vyzdvihnout a oslavit R. Leea. Později se to stane jeho posláním, Early totiž vytvořil a hájil kult Leea za každou cenu.

Můžeme říci, že generálové z jedné strany měli tento pohled a vzpomínky prakticky totožné. Unionisté to viděli jako suverénní úspěch, který skončil kapitulací nepřátel a složením zbraní. Liší se hodně v tom, že Sheridan nedůvěřoval jižanům, že dodrží příměří, měl za to, že to je z jejich strany jen lest, naopak Grant jim důvěřoval. Jejich pohled a vzpomínky se nejvíce shodovaly až u samotného aktu kapitulace, kdy oba popisovali dění v McLeanově domě. Konfедераční generálové bohužel kvůli tomu, že Early o tom moc nepíše, mohli,

ale nemuseli mít stejný pohled na bitvu. Na kapitulaci ten pohled byl totožný, byl tam cítit smutek, frustrace a také nesouhlas.

Longstreet nicméně své pocity moc nevyjadřuje, opět pravděpodobně kvůli tomu, že jeho paměti mají sloužit jako jeho obhajoba. U Earlyho již začíná úcta k R. Leeovi. Pravděpodobně už v jeho mysli figuruje kult k Leeovi, který se později stane silným důvodem ke sporům a nenávisti mezi ním a Longstreetem.

Seznam pramenů a literatury

Vydané prameny

EARLY, Jubal A.: *A memoir of the last year of the War of Independence, in the Confederate States of America*. Toronto: Lovell & Gibson, 1866.

GRANT, Ulysses S.: *Personal Memoirs of U. S. Grant*. Vols. I–II. New York: Charles L. Webster & Company, 1885.

LONGSTREET, James: *From Manassas to Appomattox: memoirs of the Civil War in America*. Philadelphia: J. B. Lippincott and Co., 1896.

SHERIDAN, Philip Henry: *Personal Memoirs of P. H. Sheridan, General, United States Army*. Vols. I–II. New York: Charles L. Webster & Co, 1888.

Sekundární literatura

AYERS, Edward L.: *Not Forgotten: Remembering Appomattox*. Southern Cultures. 2015, roč. 21, č. 4, s. 7–12.

BLAIR, William A.: *Finding the Ending of America's Civil War*. The American Historical Review. 2015, roč. 120, č. 5, s. 1753–1766.

CALKINS, Chris: *The Appomattox campaign: March 29 – April 9, 1865*. Combined Books, 1997.

CODDINGTON, Ronald S.: *Last Charge at Appomattox*. Military Images. 2015, roč. 33, č. 2, s. 34–36.

DAVIS, Burke: *To Appomattox; nine April days, 1865*. New York, Rinehart, 1959.

DVOŘÁKOVÁ, Ilona: *Obsahová analýza / formální obsahová analýza / kvantitativní obsahová analýza*. AntropoWebzin, Katedra antropologických a historických věd. 2010, č. 2, s. 95–99.

FOOTE, Shelby: *The Civil War: A Narrative, Vols. I–III*. New York: Random House, 1958.

FREEMAN, Douglas S.: *R. E. Lee: A Biography, Vols. 1–4*. New York: 1934–1935.

GALLAGHER, Gary W.: *Lee and his generals in war and memory*. Louisiana State University Press, 1998.

GALLAGHER, Gary W.: *The American Civil War, 1861–1863*. Minnetonka, MN: History Channel Club: Osprey, 2006.

GALLAGHER, Gary W.: *The Confederate War*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1997.

GALLAGHER, Gary W.: *The Union war*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 2011.

HARVEY, A. D.: *Was the American Civil War the First Modern War?* History. 2012, roč. 97, č. 2 (326), s. 272–280.

HESELTIME, William B. a Larry GARA: *Georgia's Confederate Leaders After Appomattox*. The Georgia Historical Quarterly. 1951, roč. 35, č. 1, s. 1–15.

HOLLADAY, Florence Elizabeth: *The Powers of the Commander of the Confederate Trans-Mississippi Department, 1863-1865*. The Southwestern Historical Quarterly. Texas State Historical Association, 1918, roč. 21, č. 3, s. 279–298.

HUTEČKA, Jiří: *Generál a jeho historikové: Robert E. Lee a americká historiografie*. Olomouc, 2005.

HUTEČKA, Jiří: *Jih versus Unie: pozadí krize americké státnosti v polovině 19. století*. Historica Olomucensia. 2011, roč. 40, s. 25–51.

HUTEČKA, Jiří: *Země krví zbrocená: americká občanská válka, 1861-1865*. Praha, 2008.

JOYNER, Charles: *FROM CIVIL WAR TO CIVIL RIGHTS*. Australasian Journal of American Studies. 1991, roč. 10, č. 2, s. 26–39.

MAGNÚSSON, Sigurður Gylfi a István M. SZIJÁRTÓ: *What is Microhistory? Theory and practice*. London: Routledge, 2013.

MCPHERSON, James M.: *Battle cry of freedom: the Civil War era*. New York: Ballantine Books, 1989.

MCPHERSON, James M.: *Fields of fury: the American Civil War*. New York: Scholastic, 2007.

MCPHERSON, James M.: *Ordeal by fire: the Civil War and Reconstruction*. Boston: McGraw-Hill Higher Education, 2010.

MCPHERSON, James M.: *The Atlas of the American Civil War*. Courage Books, 2005.

MCPHERSON, James M.: *Tried by war: Abraham Lincoln as commander in chief*. New York: Penguin Press, 2008.

MCPHERSON, James M.: *What they fought for, 1861-1865*. New York: Anchor Books, 1995.

OPATRŇÝ, Josef: *Válka Severu proti Jihu*. Praha, 1998.

SHINGLETON, Royce Gordon: *South from Appomattox: The Diary of Abner R. Cox*. The South Carolina Historical Magazine. 1974, roč. 75, č. 4, s. 238–244.

SCHOLZ, Milan: *Komparativní přístup v historiografii a transnacionální historická problematika*. Sociální studia. 2009, roč. 6, č. 1, s. 69–87.

TERDIMAN, Richard: *Present past: modernity and the memory crisis*. Ithaca: Cornell University Press, 1993.

TINDALL, George B. a David E. SHI: *Dějiny Spojených států amerických*. 4. vyd. Praha: Lidové noviny, 2000. Dějiny států.

WARNER, Ezra J.: *Generals in Blue: Lives of the Union Commanders*. Baton Rouge: Louisiana State University Press, 1964.

WARNER, Ezra J.: *Generals in Gray: Lives of the Confederate Commanders*. Baton Rouge: Louisiana State University Press, 1959.

WESTWOOD, Howard C.: *Ulysses S. Grant and Benjamin Butler in the Appomattox Campaign*. Illinois Historical Journal. 1991, roč. 84, č. 1, s. 39–54.

Internetové zdroje

American Battlefield Trust. In: American Battlefield Trust [online]. 12. 3. 2023 [cit. 13. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.battlefields.org/home>

Library of Congress. In: Library of Congress, Washington, D. C., USA [online] [cit. 18. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.loc.gov/>

Ulysses S. Grant Presidential Library. [cit. 18. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.usgrantlibrary.org/>

U. S. National Park Service. [cit. 18. 03. 2023]. Dostupné z: <https://www.nps.gov/index.htm>